

Dynamika zmian ustaw podatkowych w Polsce przypomina kardiogram chorej osoby – mówił Lech Janicki, ekspert podatkowy, na konferencji prasowej ECDDP, która odbyła się 6 października w Warszawie.

Podczas konferencji Grupa ECDDP opublikowała raport na temat zmian, którymi podatnicy byli zaskakiwani w ciągu ostatnich dziesięciu lat. *Z naszej analizy wynika, iż prawie wszystkie artykuły w ustawach podatkowych ulegały zmianom. W XXI wieku wyliczyliśmy około 1600 istotnych zmian, czyli średnio 1 zmiana co 2 dzień – to skandaliczny wynik – stwierdził Janicki. Podatnicy w zasadzie muszą na bieżąco monitorować, czy poszczególne przepisy się nie zmieniły. Istotna może być każda zmiana, nawet ta najmniejsza: pamiętamy słynną aferę dotyczącą niepozornego zapisu „lub czasopisma...” w ustawie medialnej, podobnie jest również w prawie podatkowym – dodany w określonym miejscu znak interpunkcyjny jest w stanie zmienić znaczenie całego przepisu - mówił.*

Ekspert zauważył również, że wykresy autorstwa ECDDP obrazujące dynamikę zmian ważniejszych przepisów podatkowych na przestrzeni 10 lat, przypominają kardiogram osoby chorej na serce - na pewno daje to wiele do myślenia na temat doskonałości naszego systemu podatkowego.

Podobnego zdania jest również dr Krzysztof Iszkowski, ekspert Ruchu Palikota obecny na konferencji, który na bieżąco komentował wnioski i wyliczenia ECDDP: *Raport ECDDP przeczytałem z dużym zainteresowaniem, stanowi on bardzo silny argument za uproszczeniem systemu podatkowego - liczby, które są podane w raporcie są po prostu przerażające i są dowodem na to, jak bardzo niedoskonały jest system podatkowy. Większość ze zmian wynikała z faktu, iż dotychczasowe przepisy były niejasne, budziły wątpliwości lub stały w sprzeczności z innymi przepisami. Należy tę sytuację poprawić.*

Daleko idący stopień skomplikowania systemu podatkowego sprawia, iż podatnicy muszą wertować publikacje o niebywałej objętości, jak na przykład „Leksykon VAT 2011 Praktyka, Teoria, Orzecznictwo” liczący prawie dwa tysiące stron i ważący 2 kilogramy – mówił Janicki, demonstrując „biblię” VAT. Zaznaczył również, iż przyglądając się rozporządzeniom, które są wydawane do ustaw podatkowych, można stwierdzić, że rok bez nowych rozporządzeń wykonawczych jest rokiem straconym. W ciągu bowiem ostatnich 10 lat aż 20 razy były zmieniane rozporządzenia wykonawcze do ustawy o VAT, natomiast rozporządzenia w sprawie wzorów deklaracji w podatku VAT były wydawane właściwie co roku. Według Janickiego, sytuacja ta jest wysoko niepokojąca – podatnicy muszą co roku aktualizować swoją wiedzę na temat wzorów dokumentacji podatkowej.

Eksperci ECDDP wzięli również pod lupę programy wyborcze przyszłych potencjalnych ustawodawców. Wśród postulatów poszczególnych partii dotyczących ulepszenia systemu podatkowego, najczęściej pojawia się hasło odbiurokratyzowania systemu podatkowego. To dobry sygnał, ponieważ dowodzi, iż do tego dążą wszyscy, zgodnie stwierdzili eksperci Janicki oraz dr Iszkowski.

Przepisów prawa podatkowego jest zbyt dużo, co chwilę słyszymy o nowelizacjach, przez które nieraz ciężko jest przebrnąć nawet osobom, które na co dzień zajmują się sprawami podatkowymi, a co dopiero podatnikom, którzy muszą się zmierzyć z tak opasłymi tomami nowych przepisów - przekonywał na koniec Lech Janicki. Ogólna refleksja płynąca z raportu przedstawionego podczas konferencji prasowej jest niewesoła, gdyż zdaniem autorów raportu

jestemy już na takim etapie nadmiaru ilości uregulowań prawnych, że praktycznie niemożliwe jest precyzyjne wskazanie ile razy w ciągu ostatnich 10 lat przepisy prawne zostały zmienione, dlatego podane w raporcie liczby mają charakter orientacyjny. Ciekawe, czy sami ustawodawcy byliby w stanie powiedzieć, ile mian w ustawach i rozporządzeniach wprowadzili?

źródło: ECDDP

NIKTÓRE STATYSTYKI OPRACOWANE PRZEZ ECDDP:

Ilość zmian ustawy o VAT 2004-2011 (dot. ważniejszych artykułów)

Nr artykułu	Czego dotyczy	Zmieniał się następującą ilość razy
Art. 2	Definicje słownikowe	14
Art. 6	Czynności poza zakresem ustawy	2
Art. 7	Definicja dostawy towarów	6
Art. 8	Definicja usługi	5
Art. 9	Definicja WNT	1
Art. 15	Definicja podatnika	3
Art. 17	Definicja podatnika (pozostałe)	6
Art. 19-20	Obowiązek podatkowy	7
Art. 22	Miejsce dostawy towarów	6
Art. 27-28a-	Miejsce świadczenia usług	10
Art. 29	Podstawa opodatkowania	5
Art. 31a	Kurs waluty	1
Art.33-33a	Import towarów	5
Art. 41	Stawki VAT	6
Art. 42	Stawka 0% w WDT	4
Art. 43-44	Zwolnienia od podatku	6
Art. 83	Szczególne przypadki stawki 0%	5
Art. 86	Podatek naliczony	7
Art. 87	Zwrot podatku	4
Art. 88	Zakaz odliczania podatku naliczonego	7
Art. 89a-b	Ulga za złe długi	2
Art. 90	Odliczanie częściowe	4
Art. 91	Korekta odliczenia częściowego	3
Art. 96-97	Rejestracja	4
Art. 99	Deklaracje	8
Art. 100	Informacje podsumowujące	2

Art. 103-104	Zapłata podatku	4
Art. 106	Faktura VAT	2
Art. 109 -110	Ewidencje	7
Art. 111	Kasy rejestrujące	5
Art. 113	Zwolnienie podmiotowe	8
Art. 115-117	Szczególna procedura dot. rolnika ryczałtowego	6
Art. 119	Szczególna procedura dot. usług turystyki	3
Art. 120	Szczególna procedura dot. dzieł sztuki, antyków, tow. używanych	3
Art. 126-130	Zwrot VAT podróżnym	8
Art. 135-138	WTT – procedura uproszczona	4

Ważniejsze rozporządzenia - od maja 2004 r.

[Rozporządzenie wykonawcze](#) – rozporządzenie w sprawie wykonania ustawy o podatku od towarów i usług

Było 5

- rozporządzenie z dnia 27.04.2004 r. w sprawie wykonania ustawy o podatku od towarów i usług – zmieniane 15 razy
- rozporządzenie z dnia 28.11.2008 r. w sprawie wykonania ustawy o podatku od towarów i usług – nie zmieniane
- rozporządzenie z dnia 24.12.2009 r. w sprawie wykonania ustawy o podatku od towarów i usług – zmieniane 3 razy
- rozporządzenie z dnia 22.12.2010 w sprawie wykonania ustawy o podatku od towarów i usług – zmieniane 1 raz
- rozporządzenie z dnia 4.4.2011 w sprawie wykonania ustawy o podatku od towarów i usług – zmieniane 1 raz

[Rozporządzenie w sprawie wystawiania faktur](#)

Były 4

- rozporządzenie z dnia 27.4.2004 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług – zmieniane 2 razy
- rozporządzenie z dnia 25.5.2005 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług – zmieniane 2 razy
- 2. rozporządzenie z dnia 28.11.2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług – zmieniane 3 razy
- 3. rozporządzenie z dnia 28.3.2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom,

wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług – jeszcze nie zmienione

Rozporządzenie w sprawie zwolnień od kas fiskalnych

Było 8

- rozporządzenie z dnia 23.12.2002r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących – zmieniane 2 razy
- rozporządzenie z dnia 23.12.2004 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących – zmieniane 1 raz
- rozporządzenie z dnia 28.03.2006 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących
- rozporządzenie z dnia 20.12.2007 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących
- rozporządzenie z dnia 27.06.2008 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących
- rozporządzenie z dnia 19.12.2008 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących
- rozporządzenie z dnia 23.9.2009 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących
- rozporządzenie z dnia 26.7.2010 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących

Rozporządzenie w sprawie wzorów deklaracji podatkowych

Były 3

1. rozporządzenie z 23.04.2004 r. w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług – zmieniane 1 raz
2. rozporządzenie z 19.09.2005 r. w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług – zmieniane 3 razy
3. rozporządzenie z 28.11.2008 r. w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług – zmieniane 3 razy

Ilość zmian ustawy o PDOP 2001 – 2011 (dot. ważniejszych artykułów)

Nr artykułu	Czego dotyczy	Zmienił się następującą ilością razy *
Art. 1a	Podatkowa grupa kapitałowa	4
Art. 6	Zwolnienia podmiotowe	11
Art. 7	Przedmiot opodatkowania i strata	5
Art. 9	Ustalanie dochodu (straty)	4
Art. 10	Dochód z udziału w zyskach osób prawnych	8

Art. 11	Powiązania z zagranicą	5
Art. 12	Ogólne pojęcie przychodu	18
Art. 15	Definicja kosztów	18
Art. 16	Wydatki nieuznawane za koszty	26
Art. 16g	Wartość początkowa ŚT	7
Art. 17	Zwolnienia przedmiotowe	33
Art. 18	Podstawa opodatkowania	8
Art. 20	Zaliczenie podatku zagranicznego	5
Art. 21	Podatek od należności licencyjnych	6
Art. 22	Podatek od dywidend	6
Art. 25	Zaliczki na podatek	13
Art. 26	Obowiązki płatnika	11

* uwzględniając teksty jednolite ustawy

Ilość zmian ustawy o PDOF w latach 2001-2011

Nr artykułu	Czego dotyczy	Zmieniał się następującą ilość razy *
Art. 2	Wyłączenia przedmiotowe	4
Art. 6	Dochody małżonków	11
Art. 9	Przedmiot opodatkowania	7
Art. 9a	Sposób opodatkowania	7
Art. 10	Katalog źródeł przychodów	6
Art. 13	Przychody z wykonywania wolnego zawodu i zrównane	2
Art. 14	Przychody z działalności gospodarczej	13
Art. 17	Przychody z kapitałów pieniężnych	8
Art. 20	Przychody z innych źródeł	7
Art. 21	Zwolnienia przedmiotowe od podatku	54
Art. 22	Koszty uzyskania przychodów	16
Art. 22g	Wartość początkowa ŚT	5
Art. 23	Wydatki nieuznane za koszty	21
Art. 24	Wykaz zasad ustalania dochodu	10
Art. 26	Podstawa opodatkowania; wykaz odliczeń	15
Art.29	Podatek od należności licencyjnych	7
Art. 30	Podatek od dochodów z odsetek, źródeł nieujawnionych i innych	13
Art. 30a	Podatek zryczałtowany 19%	11

Art. 32	Zaliczki; wysokość	8
Art. 37	Roczne obliczenie podatku	9
Art. 41	Zaliczki; zryczałtowany podatek dochodowy	11
Art. 42	Termin przekazania zaliczek i zryczałtowanego podatku	9
Art. 44	Zaliczki od dochodów z działalności gospodarczej	12

* uwzględniając teksty jednolite ustawy

Ilość zmian w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych w latach 2001-2011

Nr artykułu	Czego dotyczy	Zmieniał się następującą ilością razy *
Art. 2	Zakres przedmiotowy podatku od nieruchomości	6
Art. 3	Zakres podmiotowy podatku od nieruchomości	3
Art. 4	Podstawa opodatkowania w podatku od nieruchomości	4
Art. 7	Zwolnienia w podatku od nieruchomości	20
Art. 9	Obowiązek podatkowy w podatku od środków transportowych	10
Art. 12	Zwolnienia w podatku od środków transportowych	5
Art. 15	Opłata targowa	5
Art. 17	Opłata miejscowa	7

* uwzględniając teksty jednolite ustawy

„Rok bez nowego rozporządzenia to rok stracony” - na przykładzie rozporządzeń dotyczących wzorów rocznego obliczenia podatku, deklaracji i informacji w podatku dochodowym od osób fizycznych (PDOF). W latach 2002-2011 aż 13 razy wydawano rozporządzenia dotyczące powyższych kwestii.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **25 stycznia 2011 r.** w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych - Dz. U. z 4 lutego 2011 r. Nr 25, poz. 131

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **7 grudnia 2010 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów rocznego obliczenia podatku oraz zeznań podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych - Dz.U. Nr 234, poz. 1534

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **4 września 2009 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych - Dz. U. z 15 września 2009 r. Nr 150, poz. 1210

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **18 grudnia 2008 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia

niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. Nr 235, poz. 1591)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **28 listopada 2008 r.** w sprawie określenia wzorów rocznego obliczenia podatku oraz zeznań podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. Nr 212, poz. 1335)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **2 sierpnia 2007 r.** w sprawie określenia wzorów rocznego obliczenia podatku oraz zeznań podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. Nr 148, poz. 1044)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **20 kwietnia 2007 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. Nr 73, poz. 486)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **15 grudnia 2006 r.** w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. Nr 243, poz. 1760)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **6 listopada 2006 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów rocznego obliczenia podatku oraz zeznań podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. Nr 204, poz. 1505)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **21 grudnia 2005 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. Nr 257, poz. 2155)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **10 października 2005 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów rocznego obliczenia podatku oraz zeznań podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. Nr 204, poz. 1689)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **22 grudnia 2003 r.** w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. z 29 grudnia 2003 r. Nr 224, poz. 2225)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia **11 grudnia 2002 r.** w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. Nr 229, poz. 1914)

Opracowanie:

Karolina Gierszewska, doradca podatkowy

Z-ca Dyrektora Departamentu Podatków Pośrednich ECDDP Sp. z o.o.

Lech Janicki, ekspert podatkowy

Departament Podatków Bezpośrednich ECDDP Sp z o.o.

